

TANTÁRGYI ADATLAP

I. TANTÁRGYLEÍRÁS

1. ALAPADATOK

1.1. *Tantárgy neve (magyarul, angolul)*

Polimertechnika terméktervezőknek • Polymer engineering for design engineers

1.2. *Azonosító (tantárgykód)*

BMEGEPTBT01

1.3. *A tantárgy jellege*

kontaktórási tanegység

1.4. *Kurzustípusok és óraszámok (heti/féléves)*

kurzustípus	óraszám (heti)	jelleg (kapcsolt/önálló)
előadás (elmélet)	2	-
gyakorlat	-	-
laboratóriumi gyakorlat	2	kapcsolt

1.5. *Tanulmányi teljesítményértékelés (minőségi értékelés) típusa*

vizsga

1.6. *Kreditszám*

5

1.7. *Tantárgyfelelős*

neve:	Dr. Molnár Kolos
beosztása:	adjunktus
elérhetősége:	molnar@pt.bme.hu

1.8. *Tantárgyat gondozó oktatási szervezeti egység*

Polimertechnika Tanszék (<http://www.pt.bme.hu>)

1.9. *A tantárgy weblapja*

<http://www.pt.bme.hu/tantargy.php?id=128&l=m>

1.10. *A tantárgy oktatásának nyelve*

magyar

1.11. *A tantárgy elsődleges mintatantervi jellege*

kötelező

1.12. *Közvetlen előkövetelmények*

Erős előkövetelmény:	BMEGEMTBTA1
Gyenge előkövetelmény:	-
Párhuzamos előkövetelmény:	-
Mérföldkő típusú előkövetelmény:	-
Kizáró feltételek:	-
(nem vehető fel a tantárgy, ha korábban teljesítette az alábbi tantárgyak vagy tantárgycsoportok bármelyikét)	

2. CÉLKITŰZÉSEK ÉS TANULÁSI EREDMÉNYEK

2.1. Célkitűzések

A tantárgy célkitűzése, hogy megismertesse a hallgatókkal a polimer szerkezeti és funkcionális anyagokkal kapcsolatos alapfogalmakat, a polimerek szerkezeti jellemzőit, főbb típusait, a felépítésükből adódó fizikai, mechanikai és egyéb alapvető tulajdonságait, a leggyakoribb kapcsolódó feldolgozás-technológiákat, tipikus alkalmazási példákat és a polimerek újrahasznosításának gyakorlati lehetőségeit.

2.2. Tanulási eredmények

A tantárgy sikeres teljesítésével elsajátítható kompetenciák:

A. Tudás

- Átlátja az egyes polimer anyagtípusokat, azok tulajdonságait.
- Ismeri a polimertechnika általánosan használt fogalomrendszerét.
- Érti a mesterséges polimerek előállítás elveit, annak alapjait.
- Rendszerezi a polimerek molekuláris és mikroszerkezeti felépítésének alapvető jellegzetességeit, annak termékre gyakorolt hatását.
- Tájékozott a tömegpolimerek tipikus jellemzőivel, fizikai, és mechanikai tulajdonságaival, az anyagválasztással kapcsolatban.
- Ismeri a polimerek mechanikai viselkedésének alapjait, tulajdonságainak idő- és hőmérsékletfüggését.
- Összekapcsolja a polimerek feldolgozás-technológiáinak alapjait az anyagok anyagszerkezettani sajátosságaival.
- Tisztában van a polimer ömledékek folyási tulajdonságaival (folyásgörbe, viszkozitásgörbe), illetve az azt befolyásoló tényezőivel.
- Érti a különböző, hőre lágyuló feldolgozástechnológiák sajátosságait.
- Tisztában van az extrúzióval, a polimerek hőformázásával, fröccsöntésével és az üreges test gyártási lehetőségeivel.
- Tudomása van az additív gyártástechnológiák (gyors prototípusgyártás), a gyors szerszámozás és a kisszeriás polimer termékek előállításának alapjairól.
- Ismeri a polimer mátrixú kompozitok felépítő anyagait, kompozit termékek alapvető gyártástechnológiáit.
- Tájékozott a műanyagok és gumik korszerű újrahasznosítási lehetőségeiről.

B. Képesség

- Értelmezi a polimerek molekuláris- és mikro-szerkezete, valamint az anyag mechanikai és fizikai tulajdonságai közötti kapcsolatokat.
- Megoldja a hajlítási, húzási és kúszási jellemzők meghatározásával és a kapcsolódó mérési görbék kiértékelésével kapcsolatos feladatokat.
- Vázolja a polimer ömledékek kapillárisban (egyszerű szerszámokban) történő áramlását.
- Különbséget tesz a polimer-specifikus tulajdonságokat (időfüggő viselkedés, reológiai sajátosságok, fizikai tulajdonságok) a termék megtervezése során.
- Kiválasztja a különböző geometriájú polimer termékekhez megfelelő gyártástechnológiát.

- Képes a dekoratív megjelenés és a funkcionális tulajdonságok figyelembevételére a tervezési folyamatban.
- Felhasználja ismeretei egyszerűbb kompozit termékek kézi előállítására.
- Azonosítja a polimerek folyási tulajdonságaiból származó termékhibák eredetét.
- Javaslatot tesz a terméken jelentkező gyártási hibák kiküszöbölésére.
- Értelmezi a polimerek gyártásához használt szerszámok műszaki rajzait, azok működését.
- Azonosítja a polimerek anyagszerkezete és mechanikai viselkedése közötti összefüggéseket.
- Értékeli a különféle újrahasznosítási módszereket a műszaki gyakorlatban.
- Képes gondolatait rendezett formában szóban és írásban kifejezni.

C. Attitűd

- Törekszik az együttműködésre az oktatóval és a hallgató társaival.
- Folyamatos ismeretszerzéssel bővíti a polimertechnikával kapcsolatos tudását.
- Nyitott az információtechnológiai és korszerű mérés technikai eszközök használatára.
- Folyamatosan fejleszti a problémamegoldáshoz szükséges eszközrendszerét.
- Törekszik a pontos és hibamentes feladatmegoldásra.
- Törekszik a fenntartható fejlődés elveinek a polimertechnikában történő érvényesítésére.

D. Önállóság és felelősség

- Önállóan végzi a polimertechnikával kapcsolatos feladatok és problémák végiggondolását és adott források alapján történő megoldását.
- Elfogadja a megalapozott kritikai észrevételeket a munkájával kapcsolatban.
- Egyes helyzetekben – csapat részeként – együttműködik hallgatótársaival a feladatok megoldásában.
- Ismeretei birtokában, elemzései alapján felelős, megalapozott döntést hoz.
- Együttműködik az ismeretek bővítése során az oktatóval és hallgatótársaival.

2.3. Oktatási módszertan

Az előadások során a frontális oktatás módszerét alkalmazzuk. Az előadások mellett laboratóriumi gyakorlatok vannak, amelyek teljesítése kötelező és amelyeken szintfelmérő értékelést alkalmazunk. A hallgatók önállóan és csoportmunkában egyaránt oldanak meg gyakorlat-orientált feladatokat a laboratóriumi foglalkozásokon, ott jegyzőkönyveket készítenek. A kommunikáció írásban és szóban történik, emellett a tantárgy épít az alapvető IT eszközök és technikák használatára.

2.4. Tanulástámogató anyagok

a) Tankönyvek

Czvikovszky T., Nagy P., Gaál J.: A polimertechnika alapjai, Műegyetemi Kiadó, Budapest, 2006. ISBN 963420855X

b) Jegyzetek

Ronkay F.; Dobrovsky K.; Toldy A.: Műanyagok újrahasznosítása, Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem Gépészmérnöki Kar, Budapest, 2015.

c) Letölthető anyagok

A laboratóriumi gyakorlatokhoz kapcsolódó segédletek a tanszéki honlapon (<http://www.pt.bme.hu>) elérhetőek.

2.5. A tantárgyleírás hatályossága

Hatályosság kezdete:

2021. szeptember 1.

Hatályosság vége:

2027. július 15.

II. TANTÁRGYKÖVETELMÉNYEK

3. A TANULMÁNYI TELJESÍTMÉNY ELLENŐRZÉSE ÉS ÉRTÉKELÉSE

3.1 Általános szabályok

A tantárgy laborgyakorlati foglalkozásainak elején szintfelmérő értékelést tartunk, amelyek alapjául a tantárgy honlapjáról letölthető laboratóriumi segédletek szolgálnak. Az aláírás megszerzésének feltétele az összes laborgyakorlati szintfelmérő több mint 40%-os teljesítése, valamint a laborjegyzőkönyvek hiánytalan kitöltése. A tantárgy szóbeli vizsgával zárul, amibe a szintfelmérő értékelések átlagos pontszáma 20%-ban beszámít.

3.2 Teljesítményértékelési módszerek

A. Szorgalmi időszakban végzett teljesítményértékelések részletes leírása

Évközi teljesítményértékelés

típusa: szintfelmérő (diagnosztikus) értékelés

darabszáma:10

célja, leírása:A szintfelmérő értékelések célja, hogy a hallgatók laborgyakorlatok elvégzéséhez szükséges előzetes kompetenciáit feltárjuk. A szintfelmérő dolgozatokat ezért a laboratóriumi gyakorlatok elején írják meg a hallgatók. A rendelkezésre álló munkaidő 10-15 perc. A laboratóriumi gyakorlatokon csak azon hallgatók vehetnek részt, akik a kötelező felszerelést magukkal hozták: saját, kitöltetlen jegyzőkönyv, számológép, személyazonosság igazolására alkalmas igazolvány. A laboratóriumi gyakorlatok teljesítésének feltétele, egyrészt a laboratóriumi gyakorlatok elején írt ellenőrző dolgozatot sikeres teljesítése (több, mint 40%), másrészt a laborgyakorlatokon történő aktív részvétel. Amennyiben a hallgató a laborgyakorlaton nem mutat megfelelő aktivitást, úgy arról elküldhető. Ekkor az adott laboratóriumi gyakorlat függetlenül az ellenőrző értékelés eredményétől sikertelennek minősül, azt pótolni kell, ahol az ellenőrző dolgozatot ismételtet meg kell írni.

B. Vizsgaidőszakban végzett teljesítményértékelés (vizsga, ha releváns)

A vizsga elemei:

1. írásbeli részvizsga

kötelezettség: nincs ilyen vizsgaelem

leírás:

2. szóbeli részvizsga

kötelezettség:kötelező (rész)vizsgaelem, elégtelen teljesítése elégtelen(1) vizsgaérdemjegyet von maga után

leírás: A tantárggyal kapcsolatos alapfogalmak listáját a szorgalmi időszak végéig meghirdetjük. A vizsga elején a hallgatónak 5, a listában szereplő kérdésre kell röviden válaszolnia. Ha a hallgató legalább 4 kérdést helyesen válaszol meg, úgy továbbléphet a vizsga következő részére, máskülönben elégtelen érdemjegyet kap. Az alapfogalmak ismerete a pontszámba nem számít bele. A szóbeli vizsga következő részében a hallgató az oktató kérdéseire rövid felkészülés után szóban válaszol. Az oktató felméri a hallgató lexikális tudását, továbbá, hogy az egyes témakörök között mennyire tud kapcsolatot teremteni, mennyire látja át az egyes témakörök közötti összefüggéseket. A hallgatónak megfelelő tudást kell felmutatnia a főbb témakörökből (anyagszerkezettan és feldolgozástechnológia), illetve a mérnöki gyakorlatban előforduló problémák megoldásának képességével kell rendelkeznie. Ezek alapján az oktató 80 pontos skálán határozza meg a szóbeli vizsga eredményét.

3. gyakorlati részvizsga

kötelezettség:

nincs ilyen vizsgaelem

leírás:

4. évközi eredmények beszámítása

kötelezettség:kötelező (rész)vizsgaelem, elégtelen teljesítése elégtelen(1) vizsgaérdemjegyet von maga után

leírás: A laborgyakorlatok maradéktalan teljesítését követően a félév során megírt 5 db, egyenként 20 pontos ellenőrző dolgozat pontszámainak számtani átlagát vesszük, és az így kapott pontszám beszámít a vizsga eredményébe. Összesen így legfeljebb 20 pont szerezhető. A vizsga eredménye 20%-ban a laboratóriumi gyakorlatokon szerzett pontok alapján 80%-ban a vizsgán nyújtott teljesítmény alapján kerül megállapításra.

3.3 Szorgalmi időszakban végzett teljesítményértékelések részaránya a minősítésben, aláírás megadásában

azonosítója	részarány
Évközi teljesítményértékelés	100 %

Az aláírás megadásának feltétele, hogy az évközi teljesítményértékeléseken szerezhető pontszám legalább **41%-**át elérje.

3.4 Vizsgaelemek részaránya a minősítésben (ha releváns)

típus	részarány
írásbeli részvizsga	0 %
szóbeli részvizsga	80 %
gyakorlati részvizsga	0 %
évközi eredmények beszámítása	20 %

3.5 Érdemjegy megállapítás

érdemjegy • [ECTS minősítés]	teljesítmény %-ban kifejezve
jeles(5) • Excellent [A]	90% felett
jeles(5) • Very Good [B]	86% .. 90%
jó(4) • Good [C]	71% .. 86%
közepes(3) • Satisfactory [D]	55% .. 71%
elégséges(2) • Pass [E]	41% .. 55%
elégtelen(1) • Fail [F]	41% alatt

Az egyes érdemjegyeknél megadott alsó határérték már az adott érdemjegyhez tartozik

3.6 Jelenléti és részvételi követelmények

Az előadások legalább **0%-**án (lefelé kerekítve) jelen kell lenni.

A laboratóriumi gyakorlatok legalább **100%-**án (lefelé kerekítve) tevőlegesen részt kell venni.

3.7 Javítás, ismétlés és pótlás különös szabályai

A javításra, ismétlésre és pótlásra vonatkozó különös szabályokat a TVSz általános szabályaiával együttesen kell értelmezni és alkalmazni.

Korábbi eredmény figyelembevétele javítás, ismétlés-javítás esetén:

az időben újabb eredmény felülírja a korábbi

El nem végzett laboratóriumi gyakorlatok teljesítése:

az el nem végzett laborgyakorlatok a pótlási időszakban kötelezően elvégzendők

Hibásan (pl. jegyzőkönyvhiba) teljesített laboratóriumi gyakorlatok ismétlése:

a hibásan teljesített laborgyakorlat csak a teljes laborgyakorlati cselekmény ismételt elvégzésével teljesíthető

3.8 A tantárgy elvégzéséhez szükséges tanulmányi munka

Tevékenység	óra/félév
részvétel a kontakt tanórákon	56
felkészülés a laboratóriumi gyakorlati foglalkozásokra	14
vizsgafelkészülés	35
további, a teljesítéshez szükséges munkaidő ráfordítás	45
összesen	150

3.9. Tantárgykövetelmények hatályossága

Tantárgykövetelmények hatályosságának kezdete:

2021. szeptember 1.

Tantárgykövetelmények hatályosságának vége:

2027. július 15.

4. KIEGÉSZÍTŐ INFORMÁCIÓK

4.1 Elsődleges szak

A tantárgy elsődleges (fő) szakja, amelyen meghirdetésre kerül és amelyhez a kompetenciák kapcsolódnak:

Ipari terméktervező mérnöki

4.2 Kapcsolódás a KKK rendelet céljához és (szakos) kompetenciáihoz

Ez a tantárgy a KKK rendeletben meghatározott, következő kompetenciák fejlesztését szolgálja>

a) tudás

- Ismeri a terméktervezői szakterületen alkalmazott anyagokat, összetételüket, tulajdonságaikat, alkalmazási területeiket, az anyagjellemzők és a feldolgozás közötti összefüggéseket.
- Részletesen ismeri és érti a korszerű tervezési elveket és módszereket, a hagyományos és különleges gyártástechnológiai eljárásokat és működési folyamatokat.
- Ismeri a környezetvédelem, a minőségügy, a fogyasztóvédelem, a termékfelelősség, az egyenlő esélyű hozzáférés elve és alkalmazása, a munkahelyi egészség és biztonság, a műszaki és gazdasági jogi szabályozás, valamint a mérnöketika alapvető előírásait.

b) képesség

- Képes összetett termékek formai és konstrukciós tervezése során felmerülő nem szokványos problémák megoldásához az elméleti ismereteit önállóan bővíteni és az új elméletet a probléma gyakorlati megoldásában alkalmazni.

c) attitűd

- Fogékony a termékek életciklusa során felmerülő környezeti problémák megoldására, törekszik a fenntarthatóság, az egészségtudatosság követelményeinek érvényesítésére.
- Törekszik arra, hogy önképzése a terméktervezés és kapcsolódó részterületein folyamatos és szakmai céljával megegyező legyen.

- Elkötelezett a fejlődés, az emberiség életminőségének javítása, a környezeti egyensúly és értékek megóvása, és a fenntarthatóság iránt.

d) önállóság és felelőség

- Önállóan hozott döntései során figyelemmel van a környezetvédelem, a minőségügy, a fogyasztóvédelem, a termékfelelősség, az egyenlő esélyű hozzáférés elvére és alkalmazására, a munkahelyi egészség és biztonság, a műszaki, gazdasági és jogi szabályozás, az ergonómia és pszichológia, valamint a mérnöketika alapvető előírásaira.

4.3 A tantárgy teljesítéséhez ajánlott előzetes ismeretek

Tudás típusú kompetenciák

(azon előzetes ismeretek összessége, amelyek megléte nem kötelező, de a tantárgy eredményes teljesítését nagyban elősegíti)	-
---	---

Képesség típusú kompetenciák

(azon előzetes képességek és készségek összessége, amelyek megléte nem kötelező, de a tantárgy eredményes teljesítését nagyban elősegíti)	-
---	---